

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CHIRBES, RAFAEL

Împuşcăturile vânătorului / Rafael Chirbes;
trad.: Maria-Gabriela Necheș. – București: Editura RAO, 2010

ISBN 978-606-8255-07-1
I. Necheș, Maria-Gabriela (trad.)

821.134.2-31=135.1

Editura RAO
Grupul Editorial RAO
Str. Turda nr. 117-119, București, ROMÂNIA

Rafael Chirbes
Los disparos del cazador
© Editorial Anagrama S.A., 1994
Spania

Traducere din limba spaniolă
Maria-Gabriela Necheș
Editura RAO, 2008
pentru versiunea în limba română

octombrie 2010

ISBN 978-606-8255-07-1

Îl chem pe Ramón, servitorul meu, și îi cer să mă ajute să ies din baie, și mă prind cu brațele de el, iar el mă învelește într-un prosop și îmi vorbește încet, repetând de mai multe ori aceleași cuvinte, ca și cum ar vrea să mă hipnotizeze. Picăturile de apă cad pe marmura de pe pardoseală, lângă cadă, ca urmele unei frumuseți distruse.

Demult, când fiul meu îl aducea pe Roberto să petreacă laolaltă cu noi după-amiezile de duminică, descopeream în ochii lui de copil licăriri ale acestei frumuseți. Mă gândeam că în interiorul lui cresc culorile care mai târziu aveau să-l urmărească pentru totdeauna. Privirea mea descoperea care era sursa lor: soarele țesând o pânză de păianjen în grădina, cartea cu animale, colecțiile de litografii, cutia de metal în care Eva păstra dulciurile pe care le scotea de acolo cu mâna ei deformată de artroză, dar care lui Roberto i se părea mâna unui magician, sertarul cu fotografiile de altădată. Uneori, când îl simțeam extaziat în brațele mele, îi doream fericirea, moartea.

Ramón mă ia de braț și mă însoțește de-a lungul culoarului care duce din salon, unde am stat să

ascult radioul, până la mine în cameră. Se așază la dreapta mea. Mereu se întâmplă la fel. Înaintăm împreună pe culoar, el la dreapta mea, sprijinindu-mă. Fără să știe, mă împiedică, cu corpul lui, să privesc portretul Evei cu colierul de platină pe care i l-am adus de la Nisa și tabloul unui ungur numit Czobel care reprezintă un colț al străzii Vavin și pe care l-am achiziționat la Paris cu vreo douăzeci, sau nu, chiar cu și mai mulți ani în urmă, pentru că Manuel învăța încă pe atunci la Colegiul din Rouen. Îi sunt recunoscător corpului lui Ramón pentru că îmi ascunde cele două imagini de care nu doresc să-mi amintesc. Fața mea cufundată între umărul și gâtul Evei și gustul de metal al colierului.

După ce a murit Eva, am concediat bucătăreasa și n-a mai venit nici fata care făcea curățenie. N-am vrut să mai treacă pragul casei nici o femeie, nu din susceptibilitate, și nici pentru că mi s-ar fi părut că orice altă femeie ar fi uzurpat locul Evei sau ar fi înlocuit-o, ci pentru că eram conștient că intru în etapa bătrâneții, iar un bătrân are anumite atitudini, oferă imagini ale corpului lui, care îl umilesc în fața oricărei femei care nu încearcă o anumită fascinație pentru el, care n-a fost sedusă de el. Mi s-a părut mai potrivit să caut prezența unui servitor, compania unui bărbat și chiar și forța lui fizică, necesară în

momentele de care, deși de nedorit, nu cred că voi fi scutit în viitor.

Ramón mă ajută să mă dezbrac, și-a asumat obligațiile neplăcute ale unui infirmier care îndeplinește instrucțiunile medicului; s-a ocupat de corpul meu și a fost alături de mine în lunile cât a durat recuperarea de pe urma unei fracturi la sold care mi-a lăsat sechela unui cheag al cărui parcurs mi-l supraveghează periodic medicii și care, pentru mine, este ca o semnătură pe certificatul pe care toți îl primim la naștere și care se numește moarte. Ramón a devenit mâna mea dreaptă, sau mai bine spus cele două mâini ale mele. Aduce corespondența, face cumpărăturile, gătește cu mai multă îndemânare decât orice femeie, ține casa curată, schimbă florile din vaza care se află pe masa de toaletă din dormitorul meu, se îngrijește de grădină – doar periodic ajutat de vreun grădinar ocazional – și o face pe șoferul în puținele ocazii în care doresc să mă întorc la casa din Misent.

Suport cu greu casa din Misent. Am construit-o în momentul în care relația mea cu Eva lăsa să se întrevadă orizontul ei cel mai luminos. A fost cutia care a păstrat copilăria bieteii Julia, clipa ei de fericire și de bunătate: alergările prin grădină, râsetele pe plajă, imaginile fericite păstrate în fotografiile de demult pe care le mai găsesc încă atunci când inspectez sertarele încercând să ordonez altfel

lucrurile, să schimb în mintea mea traiectoria pe care au urmat-o, să le reconstruiesc clădind altfel grămezile de moloz care au mai rămas din tot ceea ce a fost.

Nu mai este singura casă de lângă mare. Nu mai are aura pe care i-o dădea singurătatea acelei coaste stâncoase și bătută de soartă, unde vuietul furtunilor acoperă totul cu zgomotul apei, al vântului și al bucăților de piatră târâte pe țărm și care pentru mine a fost simbolul propriei mele forțe, al forței proprii mele istorii, construită cu sta-tornicia voinței, a grijilor, a obligațiilor asumate și îndeplinite.

Această casă s-a născut ca să păstreze o istorie.

A fost proiectată perete cu perete, fereastră cu fereastră, cu destinația să adăpostească familia pe care principiile mele mă îndemnaseră s-o întemeiez. Azi stă închisă și, mai mult, a fost bagatelizată de prezența în apropierea ei a zeci de alte construcții, în majoritatea lor lipsite de orice voință de măreție: simple locuri de popas, unde în fiecare vară se refugiază turiștii ocazionali.

Oglinda casei din Misent îmi restituie imaginea Evei îngrijindu-și mâinile. Este o imagine mai intimă, care însoțește murmurul confidentelor, al conversației liniștite. Dar restituie și cealaltă imagine a Evei somptuoase, în timp ce își pune bijuteriile înainte să mergem la o petrecere sau să ieșim undeva noaptea. Privesc spectacolul frumuseții

ei desăvârșite. Îi privesc gâtul frumos care se ivește din decolteu, desenul complicat al coafurii, strălucirea irezistibilă a umerilor, îmi privesc capul care se cufundă acolo, în unghiul pe care îl formează gâtul cu umărul, răpindu-i armonia, în timp ce gura mea simte căldura blândă a pielii ei și, pe limbă, frigul colierului de platină. Sunt clipe care se află în interiorul oglinzii și care se ivesc atunci când privirea mi se oprește asupra ei.

Doar un constructor sau un arhitect care m-ar cunoaște perfect ar putea să știe istoria primilor mei ani cu Eva (adică, doar Ort), ar putea să descopere nuanțele, subtilitățile pe care le ascund atât construirea casei din Misent, cât și mobilierul ei. Când am construit-o, am încercat, fără să trădez însă caracterul mediteranean al locului, să ajung la un echilibru de lumini și umbre, de spații deschise și intimitate, un acoperământ blând și perfect pentru familia mea.

Nu era o simplă vilă de pe coastă. Cine folosește mahon și santal, marmură și *pickman* la o vilă de pe coastă? Era adevăratul cămin al familiei mele, care ar fi continuat să fie un refugiu chiar și după ce familia s-ar fi mărit și poate s-ar fi risipit, era punctul de referință care îi permite cuiva să nu se piardă niciodată în viață, era acul compasului. Acum stă închisă, cu mobilele acoperite de huse și grădina abandonată. Iar noi ne-am pierdut, poate drept pedeapsă pentru ambiția mea orgolioasă de

ordine. Dumnezeu hotărăște și, printre hotărârile lui, se află și aceea de a ne pune la încercare, de a întinde arcul vieților noastre pentru a-i descoperi rezistența.

Încerc în continuare să fac ordine în zilele mele. Ramón vine să mă trezească devreme și mă ajută să mă spăl și să mă îmbrac. Nu știu cum se descurcă, dar pregătește micul dejun și, în același timp, îl și pune pe masă în salon, lângă fereastra care dă spre grădină. Este momentul cel mai bun al zilei, soarele acesta fragil de iarnă la Madrid care cade pe masă și stropește ramurile uscate ale copacilor pare să mă cheme și mă face să ies la plimbare și să stau pe o bancă în timp ce Ramón îmi citește ziarul. Dacă în timpul lecturii închid ochii, ajung să am impresia că m-am întors pe coastă și că ei sunt încă acolo: că Julia și Manuel s-au dus la școală, că Eva a plecat la cumpărături și Josefa, bucătăreasa, a început să pregătească prânzul. Peste puțin timp se vor întoarce cu toții și se vor așeza în jurul mesei. Atunci îi cer lui Ramón să tacă, să-și întrerupă lectura și rămân în tăcerea aceasta plină de amintiri.

Amintirile ar trebui să fie ca niște lecții impuse, care să ne slujească doar pentru a face lucrurile

de fiecare zi: ceva tehnic, dar lipsit de orice densitate, de orice emoție. Ce altă utilitate, dacă nu doar cea a suferinței, are emoția amintirilor, din moment ce nimic din ceea ce ne transmit ele nu se va mai întoarce. Încerc să-mi imaginez cum ar fi liniștea nopților în camera mea dacă nu ar exista amintirile, ci doar întunericul sau becul electric luminând tăcut obiectele, goale de orice sens, cu excepția întrebuintării care li se dă.

Sunt zile în care îi cer lui Ramón să mă ducă să iau prânzul în oraș. Aleg între cele trei sau patru restaurante pe care le știu dintotdeauna sau caut în ghid vreunul nou, recomandat în mod special, și mă bucur de ritualul ieșirii din casă; mă bucur de gesturile lui Ramón care îmi întinde fularul, paltonul, pălăria și de plimbarea printr-un oraș care mi-a devenit străin, dar a cărui agitație mai păstrează încă pentru mine fascinația vieții și a schimbării. Nu este neobișnuit ca plimbarea să ne poarte pașii prin fața intrării vreunuia dintre localurile pe care le-am frecventat cu mulți ani în urmă și, uneori, ajung chiar să-i cer lui Ramón să se oprească și intru să beau o cafea sau un vermut, în funcție de momentul zilei și, în ciuda faptului că m-am lăsat de fumat cu mulți ani în urmă, îmi aprind o țigară. Datorită acestor gesturi mi se pare că recuperez licăriri dintr-o realitate pierdută.

E curios, dar vermul de la prânz continuă să-mi alimenteze nostalgia vieții sociale, stimulată fără îndoială de amintirea dimineților de duminică, când slujba se termina cu o plimbare cu familia și cu vermul luat împreună cu prietenii; pe atunci, aveam și obiceiul să-mi termin ziua de lucru, să închei vizita la șantier sau să încep un prânz de afaceri bând vermut. Nici acum nu sunt complet capabil să înțeleg viața în afara acestei activități sociale. Pentru mine, singurătatea a avut întotdeauna ceva suspect și chiar și religia mi se părea de neimaginat fără componenta ei familială și socială. În această componentă găseam plinitudinea: slujba de duminică, nunțile, botezurile, primele comuniuni și înmormântările erau expresii, triste sau pline de bucurie, ale acestui caracter comunitar.

Mi se păreau suspecti prietenii necăsătoriți și singuratici, ca și cum ar fi fost dependenți de amărăciuni sau porniri ascunse. Iar astăzi, această neîncredere se întoarce împotriva mea și mă determină să-mi iau în permanență pulsul evoluției sentimentelor, iar uneori mă cuprinde teama să nu ajung, în decăderea ce mă cuprinde, să descopăr aspecte nedorite ale psihologiei mele. La fel cum se întâmplă cu sfincterele corpului, e probabil ca bătrânețea să slăbească și valvele sufletului, mai ales atunci când se rupe legătura căsătoriei, care servește drept sprijin și frână. Cred că asemenea